

สรุปผลการสัมมนาออนไลน์ (Webinar) ผ่านระบบการประชุมทางไกล
หัวข้อ “การสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม^๑ : บทเรียนจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
(COVID-19) ต่อการเสริมสร้างบทบาทของรัฐสภาในด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
(Building back better : Lessons from the COVID-19 pandemic to enhance
the role of parliaments in disaster risk reduction)”
วันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๐ – ๒๐.๑๕ นาฬิกา (เวลาในประเทศไทย)

บทนำ

ภาพรวม

สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union : IPU) โดย Mr. Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา ได้มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เรียนเชิญสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ประจำรัฐสภา เข้าร่วมการสัมมนาออนไลน์ (Webinar) ผ่านระบบการประชุมทางไกล หัวข้อ “การสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม : บทเรียนจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ต่อการเสริมสร้างบทบาทของรัฐสภาในด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Building back better : Lessons from the COVID-19 pandemic to enhance the role of parliaments in disaster risk reduction)” จัดโดย IPU โดยความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) และสำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for Disaster Risk Reduction : UNDRR) เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๐ – ๑๙.๑๕ นาฬิกา (เวลาออมแสงยุโรปกลาง หรือ CEST) หรือเวลา ๑๙.๐๐ – ๒๐.๑๕ นาฬิกา ตามเวลาในประเทศไทย

การสัมมนาออนไลน์ครั้งนี้ เป็นการสัมมนาออนไลน์ ครั้งที่ ๒ ในชุดการสัมมนาต่อเนื่องจากการสัมมนาออนไลน์ ครั้งแรก หัวข้อ “การถอดบทเรียนจากการแพร่ระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) : บทบาทของภาครัฐสภาในการลดปัจจัยเสี่ยง การเสริมสร้างการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินให้เข้มแข็ง และการเพิ่มความสามารถในการฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมของสังคม (Lessons from the COVID-19 pandemic : parliamentary action to reduce risks, strengthen emergency preparedness and increase resilience)” เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๐ – ๒๐.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาในประเทศไทย ซึ่งได้อภิปรายร่วมกันและเห็นว่าองค์ความรู้ในด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสำคัญต่อการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)^๒

^๑ อ้างอิงค่าแปลตามกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย

^๒ สามารถเข้าถึงรายงานผลการเข้าร่วมสัมมนาออนไลน์ดังกล่าวได้ที่

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=69649&filename=interparliament2

การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติถือเป็นประเด็นสำคัญในกรอบสหประชาชาติ ซึ่งได้กำหนดกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๗๓ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 – 2030) หรือ “กรอบเซนได” โดยยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติ (National) และในระดับท้องถิ่น (Sub-national)^๓ เป็นกลไกกำหนดทิศทางและการจัดลำดับความสำคัญของการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ จึงมีความจำเป็นที่ยุทธศาสตร์ดังกล่าวครอบคลุมความเสี่ยงทั้งหมด เน้นไปที่ความเสี่ยงด้านชีวภาพ (Biological risk) และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเพียงจำนวนหนึ่งได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงด้านชีวภาพ กอปรกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นประจักษ์ว่าการเตรียมการเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดยังไม่เพียงพอ

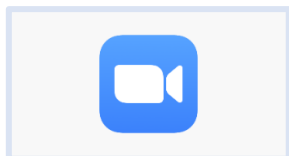
เนื้อหาของการสัมมนาออนไลน์ครั้งนี้เกี่ยวกับการอภิปรายในด้านประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในมิติของภาครัฐสภา ตลอดจนนโยบายการพัฒนาและการนำยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อการสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม ด้วยกรรมปฏิสัมพันธ์กับภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการหารือเพื่อทลายการทำงานแบบแยกส่วน (Silos) ระหว่างการจัดการภัยพิบัติกับผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข และการกำกับตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนด้านกฎหมายโดยรัฐสภา นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer learning) มุ่งหมายที่จะเสริมสร้างการกำกับดูแลความเสี่ยง (Risk governance) ผ่านการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา

การสัมมนาออนไลน์ครั้งนี้ยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ คือ กระทรวงมหาดไทย และความปลอดภัยภายใน (Ministry of Interior and Safety) เทศบาลเมืองอินชอน (Incheon Metropolitan City) และโครงการ “COVID-19 Response” ของสหประชาชาติ (United Nations : UN) โดยได้รับเกียรติจาก Mr. Saber Hossain Chowdhury ประธานกิตติมศักดิ์ของ IPU และสมาชิกรัฐสภาบังกลาเทศ ในฐานะผู้อภิปรายร่วมด้วยสมาชิกรัฐสภาเซียร์ราลีโอน เบลเยียม และเอกวาดอร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะฉุกเฉินประจำ WHO โดยมีผู้แทนจาก UNDRR เป็นผู้ดำเนินรายการ

ทั้งนี้ นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา กรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา และกรรมการในคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ได้ลงทะเบียนเข้าร่วมการสัมมนาออนไลน์ครั้งนี้ด้วย

ระบบการประชุมทางไกลที่ใช้ในการสัมมนาออนไลน์

อนึ่ง การสัมมนาออนไลน์ครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนการดำเนินรายการผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยผู้ให้บริการที่มีชื่อว่า “ซูม (Zoom)”^๔ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการที่ได้รับความนิยมติดอันดับ ๑ ใน ๓ ของโลก โดยเฉพาะหลังจากที่ประเทศต่าง ๆ กำหนดมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Physical distancing) ทั้งนี้ “ซูม” ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงผู้เข้าร่วมการสัมมนาออนไลน์ให้สามารถเข้าถึงการอภิปรายในรูปแบบการถ่ายทอดสดทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียง โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงการให้บริการดังกล่าวโดยไม่มีค่าใช้จ่ายผ่านการดาวน์โหลดโปรแกรม “Zoom Client for Meetings” ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือการดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน “ZOOM Cloud Meetings” ไว้ในอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือแท็บเล็ต เป็นต้น และดำเนินการในขั้นตอนลงทะเบียน/เข้าร่วมการประชุม/สัมมนาต่อไป

สัญลักษณ์ของผู้ให้บริการระบบการประชุมทางไกลที่เรียกว่า “ซูม (Zoom)”

^๓ คำว่า “ยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ” ในเอกสารนี้ คือ ยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น
^๔ เข้าถึงรายละเอียดเพิ่มเติมของผู้ให้บริการระบบการประชุมทางไกลที่เรียกว่า “ซูม (Zoom)” ได้ที่ <https://zoom.us/>

สรุปผลการสัมมนาออนไลน์

Thursday, 9 July

21:00 Seoul
19:00 Bangkok
15:00 Nairobi
14:00 Geneva

**Building Back Better:
Lessons from the COVID-19 pandemic to enhance the role of parliaments in reducing risks of disasters**

A global webinar for parliamentarians to exchange experiences on management of the COVID-19 pandemic and its implications for the development of risk reduction strategies that go beyond the health sector.

Panelists

- Mr. Sabir Chowdhury
Honorary President, IPU
and Member of Parliament
of Bangladesh
- Dr. Richard John Brown
Regional Emergency Director
Eastern Mediterranean
Regional Office
World Health Organization
- Ms. Wuyunfa Song
Member of Parliament
Sierra Leone
- Mr. Andries Gryffioen
Director of IPU
- Ms. Ann Betina Marin
Member of the National
Assembly of Ecuador
- Ms. Paola Albrito
Chief, UNDRR Branch
Intergovernmental processes,
interagency cooperation and
Partnerships (Moderator)

Registration:
<https://bit.ly/2MFkhjW>

Objective
The COVID-19 pandemic has shown that existing strategies for pandemic risk management in many countries were not adequate to deal with the impact of this event and further engagement is required.
The webinar will provide an opportunity for peer learning with a view to strengthening risk governance through enhanced engagement of parliaments and parliamentarians. This webinar complements a new joint initiative between UNDRR and IPU, the creation of an Advocacy Toolkit for Parliamentarians on Disaster Risk Reduction (DRR) as an instrument for achieving the Sustainable Development Goals (SDGs).

Submit Questions
Participants will be able to submit questions during the webinar by using Zoom's Q&A feature. They may also submit them in advance by sending them to UNDRR Inclusion Officer: wuifz.tschew@un.org

130 years of interparliamentary cooperation
1948
1987
1993
1995
2000
2002
2005
2007
2009
2011
2013
2015
2017
2019

With funding support from:
Ministry of the Interior and Safety
Seoul Metropolitan City

ใบปลิวประชาสัมพันธ์การสัมมนาออนไลน์
หัวข้อ “การสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม : บทเรียนจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ต่อการเสริมสร้างบทบาทของรัฐสภาในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ”

การสัมมนาออนไลน์ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยผู้ให้บริการที่มีชื่อว่า “ซูม (Zoom)” หัวข้อ “การสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม : บทเรียนจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ต่อการเสริมสร้างบทบาทของรัฐสภาในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Building back better : Lessons from the COVID-19 pandemic to enhance the role of parliaments in disaster risk reduction)” เริ่มต้นขึ้นเมื่อเวลา ๑๙.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาในประเทศไทย ของวันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ช่วงเปิดการสัมมนาออนไลน์

Ms. Paola Albrito หัวหน้าฝ่ายกระบวนการองค์การระหว่างรัฐบาล ความร่วมมือระหว่างองค์กรและองค์กรภาคีเครือข่าย ประจำ UNDRR (Chief, UNDRR Branch Intergovernmental processes, Interagency cooperation and partnerships) ในฐานะผู้ดำเนินรายการ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยระบุว่า COVID-19 เป็นมากกว่าวิกฤติการณ์ทางสาธารณสุขและกระทบต่อสังคมในหลายระดับ ก่อให้เกิดความยากจนและความไม่เท่าเทียมในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ธนาคารโลก (World Bank) คาดการณ์ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ในปี ๒๕๖๓ จะหดตัวกว่าร้อยละ ๕.๒ ซึ่งเป็นภาวะถดถอยในระดับมากที่สุดในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ผู้กำหนดนโยบายจึงต้องประสพกับแรงกดดันในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ ไปสู่สภาพสมดุลโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และไม่สร้างปฏิกิริยาเพื่อเร่งให้เกิดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

ถ้อยคำของเลขาธิการสหประชาชาติในวันรัฐสภาสากล (International Day of Parliamentarism) ได้ส่งสัญญาณไปยังรัฐสภาให้ทำหน้าที่อย่างถึงที่สุดเพื่อบรรลุการตอบสนองอย่างยั่งยืนและครอบคลุม ซึ่งรัฐสภาสามารถดำเนินการเพื่อสนับสนุนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ในกระบวนการออกกฎหมาย การกำกับตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการพิจารณางบประมาณ โดยเฉพาะการพัฒนาให้กรอบกฎหมายสอดคล้องภายใต้ “กรอบเซนได” ซึ่งเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับกรอบการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการระดมทุนเพื่อการพัฒนา เป้าหมายหลักคือการเสริมสร้างการกำกับดูแลความเสี่ยงให้พร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงเช่นนี้ ตลอดจนสร้างหลักประกันให้ยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติครอบคลุมภัยพิบัติทุกประเภท ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของสมาชิกรัฐสภา UNDRR และ IPU จึงได้ร่วมกันจัดทำ “คู่มือสนับสนุนเพื่อสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Advocacy Toolkit for Parliamentarians on Disaster Risk Reduction)” ซึ่งเนื้อหาส่วนหนึ่งจะประกอบด้วยกรอบบทเรียนจาก COVID-19

Ms. Paola Albrito หัวหน้า
ฝ่ายกระบวนการองค์การระหว่างรัฐบาล
ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานองค์กรและ
องค์กรภาคีเครือข่าย ประจำ UNDRR
ในฐานะผู้ดำเนินรายการ
ขณะกล่าวเปิดการสัมมนาออนไลน์

การอภิปรายในระหว่างการสัมมนาออนไลน์

๑) Dr. Richard John Brennan ผู้อำนวยการด้านภาวะฉุกเฉินประจำสำนักงานภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก องค์การอนามัยโลก (Regional Emergency Director, Eastern Mediterranean Regional Office, WHO) กล่าวว่า WHO ทำงานร่วมกับ UNDRR ทั่วทุกมุมโลก ซึ่ง ณ กรุงโคโร สาธารณรัฐอียิปต์ ที่ตนประจำการอยู่นี้ ได้ร่วมมือกับพันธมิตรเพื่อเตรียมการรับมือและตอบสนองต่อ COVID-19 ทั้งในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม การสัมมนานี้ยังเป็นผลจากบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง WHO กับ IPU ทั้งนี้ ในภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก WHO ยังได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับรัฐสภาประเทศในภูมิภาค โดยการจัดการประชุมรัฐสภาภูมิภาคด้วยสาธารณสุขและความเป็นอยู่ที่ดี

จากข้อมูลที่ผ่านมา ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการกับ COVID-19 มีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ มีธรรมาภิบาลสูง มีความร่วมมือทางการเมืองในทุกระดับ และไม่พยายามให้วิกฤติการณ์เช่นนี้เป็นประเด็นทางการเมือง (Politicization) ทั้งยังเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งต้องตัดสินใจผ่านข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนพัฒนากลไกและแผนการดำเนินงานบนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และแสดงความเห็นอกเห็นใจต่อประชากรในประเทศทุกกลุ่มก่อนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

COVID-19 ต้องการภาวะผู้นำทางการเมือง โดยเฉพาะที่ดำเนินการจัดการภายใต้ภาวะฉุกเฉิน (Emergency management cycle) อันประกอบด้วย ๔ ประการ คือ (๑) การป้องกัน (Prevention) (๒) การเตรียมความพร้อม (Preparedness) (๓) การตอบโต้ (Response) และ (๔) การฟื้นฟู (Recovery) ในภูมิภาคนี้ COVID-19 เกิดขึ้นท่ามกลางความต้องการด้านมนุษยธรรม อันเป็นผลจากความขัดแย้งภายในประเทศ และเป็นที่มาของจำนวนผู้ลี้ภัยในภูมิภาคนี้ ซึ่งมีประมาณร้อยละ ๖๔ ของจำนวนผู้ลี้ภัยบนโลก นอกจากนี้ ภัยคุกคามในภูมิภาคดังกล่าวอยู่ในรูปของภัยพิบัติและโรคระบาด ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงทั้งหลายที่กล่าวมาต้องการความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย สมาชิกรัฐสภาไม่ควรดูแลบทบาทของตนซึ่งสำคัญยิ่งทั้งด้านการเป็นผู้แทนของปวงชน การออกกฎหมาย การตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการพิจารณางบประมาณ อีกทั้งเพื่อหลีกเลี่ยงวัฏจักรของวิกฤติการณ์เหล่านี้ จึงควรลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อภาวะฉุกเฉินทั่วทุกภาคส่วน

บทเรียนที่เรากำลังเรียนรู้และเรียนรู้อีกครั้งได้รวบรวมไว้ในเอกสารสำคัญ ๒ รายการ คือ (๑) กรอบการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติขององค์การอนามัยโลก (WHO Health emergency and disaster risk management framework)^๕ และ (๒) กรอบการเตรียมความพร้อมการประสานงานหลากหลายภาคส่วนขององค์การอนามัยโลก (WHO Multisectoral preparedness coordination framework)^๖ ซึ่งได้ให้รายละเอียดแนวทางการดำเนินการในทุกระดับและภาคส่วนเพื่อการจัดการภายใต้ภาวะฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำบทเรียนเหล่านี้มากำหนดเป็นนโยบายในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น

^๕ สามารถเข้าถึงเอกสารได้ที่ <https://www.who.int/hac/techguidance/preparedness/health-emergency-and-disaster-risk-management-framework-eng.pdf?ua=1>

^๖ สามารถเข้าถึงเอกสารได้ที่ <https://www.who.int/publications/i/item/9789240006232>

*Dr. Richard John Brennan ผู้อำนวยการ
ด้านภาวะฉุกเฉินประจำสำนักงานภูมิภาคเมดิ-
เตอร์เรเนียนตะวันออก องค์การอนามัยโลก
ขณะอภิปราย*

๒) Mr. Saber Hossain Chowdhury ประธานกิตติมศักดิ์ของ IPU และสมาชิกรัฐสภาบังกลาเทศ (Honorary President of the IPU and Member of Parliament, Bangladesh) กล่าวว่า สิ่งที่กำลังอภิปรายเกี่ยวข้องกับ “กรอบเซนได” ซึ่งเป็นเอกสารที่ถือกำเนิดขึ้น เมื่อปี ๒๕๕๘ โดยระบุถึงประเภทของภัยพิบัติต่าง ๆ และการป้องกันความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สำหรับปี ๒๕๕๘ ยังเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงสำคัญ เช่น SDGs การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการระดมทุนเพื่อการพัฒนา แต่มีเพียง “กรอบเซนได” ที่กล่าวถึงบทบาทของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาในด้านการเสริมสร้างกรอบกฎหมายระดับประเทศเป็นความโชคดีที่รัฐสภายังไม่อาจทำหน้าที่กำกับตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างเต็มที่แม้ว่า “กรอบเซนได” จะให้แนวทางไว้แล้ว สมาชิกรัฐสภาจึงควรให้ความสำคัญกับ “กรอบเซนได” ด้วย

สถานการณ์ของ COVID-19 ในบังกลาเทศยังน่าเป็นห่วงด้วยจำนวนผู้ติดเชื้อรวมกว่า ๑๗๕,๐๐๐ ราย และผู้เสียชีวิตกว่า ๒,๒๐๐ คน ตนเห็นว่าบังกลาเทศกำลังทำได้ดีในด้านการรักษาทางการแพทย์ด้วยยา แต่ยังสามารถปรับปรุงระบบสาธารณสุข (Public health) ซึ่งเน้นไปที่การป้องกันให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ และขณะนี้บังกลาเทศอยู่ในช่วงฤดูมรสุม ซึ่งเกิดพายุหมุนเขตร้อนอำพันและมีการให้ประชาชนเข้าที่หลบภัย ทั้งนี้ ภายใต้ความปกติใหม่ (New normal) เห็นว่าการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติควรเน้นไปที่การหารือกันกับหลายภาคส่วน โดยเฉพาะมิติด้านชีวภาพ (Biological aspects) ซึ่งในการระดมทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ไม่ควรหมายความเฉพาะการจัดสรรงบประมาณ แต่ควรหมายความถึงการลงทุนอย่างชาญฉลาดเพื่อประโยชน์สูงสุดและความคุ้มค่า สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือการกำกับดูแลความเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องตอบคำถามว่าเราควรดำเนินการอย่างไร

ทั้งนี้ รัฐสภามีอำนาจอยู่ในมือ ๓ ประการ คือ (๑) อำนาจในการจัดสรรและให้อำนาจฝ่ายบริหารใช้จ่ายงบประมาณ (Power of the purse) (๒) อำนาจในการพิจารณานโยบายของฝ่ายบริหารให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อการสร้างคืบหน้าให้ดีกว่าเดิม (Power of the policy) และ (๓) อำนาจในการประกาศให้สาธารณะได้รับทราบซึ่งสร้างความเปลี่ยนแปลง (Power of the pronouncement) จึงเรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาใช้อำนาจเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะในช่วง COVID-19 และภายหลัง COVID-19 คลี่คลายแล้ว และขอเน้นย้ำว่า ความเสียหายจากเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา ไม่อาจเทียบได้กับความรุนแรงอย่างใหญ่หลวงที่ COVID-19 ได้สร้างไว้

*Mr. Saber Hossain Chowdhury
ประธานกิตติมศักดิ์ของ IPU และ
สมาชิกรัฐสภาบังกลาเทศ ขณะอภิปราย*

๓) Ms. Wuyatta Songa สมาชิกรัฐสภาเซียร์ราลีโอน (Member of Parliament, Sierra Leone) กล่าวว่า กรุงฟรีทาวน์ (Freetown) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของเซียร์ราลีโอน มีภูมิประเทศโอบล้อมด้วยคาบสมุทรและภูเขา พื้นที่ดังกล่าวเคยเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์สวยงามนานาชนิด แต่ไม่นานมานี้กลับประสบปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า อันนำไปสู่ภัยพิบัติ อาทิ แผ่นดินถล่ม อุทกภัย รวมถึงภัยพิบัติทางภูมิอากาศ ทางภูมิศาสตร์ทางสังคม ทางด้านโรคระบาด และที่เกิดจากมนุษย์ ทั้งยังไม่สามารถจัดการน้ำบริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนปัญหาจากการขุดเหมืองแร่และการก่อสร้างที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ COVID-19 ยังเข้ามาเป็นปัจจัยกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีผลให้เกิดความยากจนในชุมชนและภาวะขาดสารอาหารในเด็ก รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติ อาทิ การมีฐานข้อมูลเพื่อตัดสินใจ การฝึกอบรมและทดลอง การส่งเสริมศักยภาพของหน่วยงานหลักที่กำกับดูแลการจัดการภัยพิบัติ

ในฐานะที่ตนดำรงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภาเซียร์ราลีโอน ได้พิจารณาในรายละเอียดเพื่อสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในเรื่องดังกล่าว เช่น การพัฒนาและแก้ไขกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ COVID-19 การลงพื้นที่เพื่อตอบสนองต่อภัยพิบัติและ COVID-19 การกระตุ้นชุมชนให้เข้าใจถึงผลกระทบจากการตัดไม้ทำลายป่า การสนับสนุนโครงการปลูกต้นไม้ทดแทนของรัฐบาลในพื้นที่และในสถานศึกษา การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในโครงการปลูกต้นไม้ทดแทนของรัฐบาล และการจัดการสิ่งปฏิกูล ทั้งหมดนี้ สมาชิกรัฐสภาควรเข้าใจว่าภัยพิบัติมีผลต่อชาติอย่างไร ทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านการพัฒนาโครงสร้างที่จำเป็นเพื่อบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ ในมุมมองของรัฐสภาที่มีความร่วมมือกับ IPU เห็นควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่สมาชิกรัฐสภา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการลงพื้นที่เพื่อการดังกล่าว

Ms. Wuyatta Songa สมาชิกรัฐสภา
เซียร์ราลีโอน ขณะอภิปราย

๔) Ms. Ana Belén Marín สมาชิกรัฐสภาเอกวาดอร์ (Member of the National Assembly, Ecuador) กล่าวว่า ตนได้วิเคราะห์แนวทางที่รัฐสภาสามารถทำได้ในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ซึ่งมี ๔ ประการ ดังนี้

(๑) ทุกประเทศควรจัดการความเสี่ยงซึ่งครอบคลุมทั้งการป้องกันและระเบียบวิธีเพื่อติดตามภัยพิบัติทุกรูปแบบ โดยในปี ๒๕๖๐ ตนได้เสนอร่างกฎหมายสูงกว่าด้วยระบบการจัดการความเสี่ยง โดยมีเจตนาารมณ์ที่จะกำหนดโครงสร้างเชิงอำนาจและการปฏิบัติของกฎหมายตามแนวทางองค์รวม (Comprehensive approach) ซึ่งหมายถึงการป้องกัน (Prevention) การตอบสนอง (Response) และการฟื้นฟู (Recovery) ทั้งนี้ จากวิกฤตการณ์ COVID-19 ตนขอย้ำประกันถึงความจำเป็นในการนำกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติไปปฏิบัติ

(๒) การจัดลำดับความสำคัญของการใช้และการส่งมอบทรัพยากร ซึ่ง COVID-19 ไม่เพียงกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกับประเทศกำลังพัฒนาอย่างเอกวาดอร์ จึงเห็นควรจัดลำดับความสำคัญในด้านงบประมาณภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐาน และการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

(๓) การศึกษาเป็นอาวุธสำคัญที่สามารถเปลี่ยนแปลงโลก ซึ่งรัฐสภาต้องติดตามความเคลื่อนไหวในด้านนี้ ซึ่งไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใด งบประมาณด้านการศึกษาในหลากหลายสาขามีความสำคัญ โดยเฉพาะการลงทุนในระดับอุดมศึกษา เช่น การศึกษาและการแลกเปลี่ยนในสาขาเฉพาะทาง

(๔) บทบาทของสมาชิกรัฐสภาในฐานะผู้ออกกฎหมาย ซึ่งในกรณีของเอกอัครราชทูต เป็นที่น่าเสียดายที่ประเทศได้ประสบกับกรณีของการคอร์รัปชัน ตนจึงได้เรียกร้องเพื่อขอข้อมูลจากรัฐบาลในเขตเลือกตั้งของตน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะตรวจสอบและวิเคราะห์แนวโน้มของการคอร์รัปชัน ทั้งนี้ สมาชิกรัฐสภา ในฐานะผู้แทนของปวงชน ควรติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาลอย่างใกล้ชิดว่าได้ดำเนินการจัดสรรลงไปในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบหรือเป็นพื้นที่อ่อนไหวหรือไม่

Ms. Ana Belén Marín สมาชิกวุฒิสภา
เอกอัครราชทูต

๕) Mr. Andries Gryffroy สมาชิกวุฒิสภาเบลเยียม (Senator, Belgium) กล่าวว่า การจัดการจัดการภัยพิบัติโดยส่วนใหญ่กระทำโดยรัฐบาล เบลเยียม ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศตะวันตกแทบจะไม่ได้ประสบกับการจัดการโรคระบาดที่รวดเร็วแล้ว แม้ว่าได้พยายามเตรียมเพื่อรับมือกับเรื่องนี้ได้อย่างเหมาะสม หากแต่ต้องยอมรับว่ายังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ภายใต้ COVID-19 มีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องปฏิบัติการโดยเร่งด่วนเพื่อปกป้องพลเมืองและเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม การจัดการวิกฤติการณ์มักหมายถึงความผิดพลาด ซึ่งจุดนี้รัฐสภาจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมของสังคม

รัฐสภาต้องติดตามว่ายุทธศาสตร์และเครื่องมือกลไกต่าง ๆ พร้อมสำหรับการรับมือกับวิกฤติการณ์หรือไม่ แต่รัฐสภาควรมีบทบาทนอกเหนือจากนี้ ภายใต้ความปกติใหม่ ท่ามกลางความยุ่งยากที่เผชิญอยู่ มีคำถามหลักที่รอคำตอบอยู่เบื้องหน้า เช่น โลกาภิวัตน์ (Globalization) เราต้องการที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจไปสู่ทิศทางใดในอนาคต แนวทางในการประกันความยั่งยืนในระหว่างดำเนินการนี้ และการลงทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาวะวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น การตอบสนองของรัฐสภาจะต้องเป็นผลจากการประเมินที่มีระยะเวลาและใช้ความละเอียดรอบคอบ อาศัยข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในระดับประเทศและในระดับระหว่างประเทศ เพื่อให้มั่นใจว่า ภายใต้ความปกติใหม่เช่นนี้ การดำเนินการจะอยู่ภายใต้หลักการพื้นฐานทางประชาธิปไตยที่สอดคล้องและอ้างอิงได้เพื่อนำไปสู่การแก้ไขความยุ่งเหยิงดังกล่าว

ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (Parliamentary democracy) ได้รับการถกเถียงมากขึ้น โดยในบางประเทศได้จัดการอภิปรายในประเด็นของการลงทุนด้านระบบบริการสุขภาพ (Health care system) และบุคลากรทางการแพทย์ (Health care worker) การหารือเกี่ยวกับแผนปฏิรูปสีเขียว (European Green Deal) และเศรษฐกิจสีเขียวในอนาคต รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from Home : WFH) ในทุกภาคส่วน เป็นต้น ทั้งนี้ การฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมของสังคมจำเป็นต้องกำหนดมาตรการฟื้นตัวระยะสั้นและเร่งกระตุ้นการลงทุน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการศึกษา การอบรม การวิจัย นวัตกรรม และรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

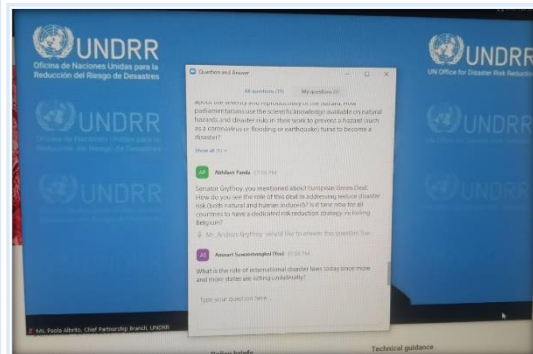
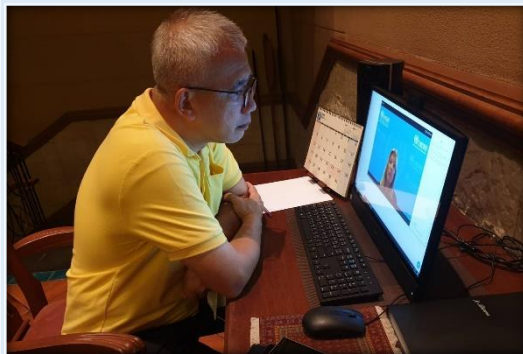
นอกจากนี้ จากความท้าทายนี้ สามารถประเมินถึงองค์ประกอบที่นำไปสู่การแก้ไขความยุ่งเหยิงได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติจะขับเคลื่อนด้วย “ข้อมูลมหัต (Big data)”^๗ และ (๒) การยึดมั่นในการจัดการความท้าทายเกี่ยวกับนิเวศวิทยาและการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

Mr. Andries Gryffroy สมาชิกวุฒิสภา
เบลเยียม ขณะอภิปราย

บทบาทของสมาชิกรัฐสภาไทยในระหว่างการสัมมนาออนไลน์

เนื่องจากผู้ดำเนินรายการอนุญาตให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แสดงความคิดเห็น ผ่านระบบข้อความถาม-ตอบออนไลน์ ระหว่างการสัมมนาออนไลน์เท่านั้น นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา กรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา และกรรมการในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนรัฐสภาว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จึงได้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านระบบดังกล่าว ในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทในปัจจุบันของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ เนื่องจากรัฐจำนวนมากมีนโยบายมุ่งดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวโดยลำพัง โดยลดความสำคัญของความร่วมมือพหุภาคีและระเบียบระหว่างประเทศ

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา
ขณะรับฟังการสัมมนาออนไลน์ พร้อมทั้งได้แสดง
ความคิดเห็นผ่านระบบข้อความถาม-ตอบออนไลน์

บทสรุป

ขณะนี้ มิติของการหารือและอภิปรายระหว่างประเทศในประเด็นที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ ได้ผนวกประเด็น COVID-19 ไว้ด้วย ซึ่งในด้านหนึ่ง เนื่องจาก COVID-19 ได้สร้างความยุ่งเหยิงในระบบระหว่างประเทศ ทั้งยังกระทบต่อการจัดการปัญหาต่างๆ ที่โลกกำลังเผชิญอยู่เป็นทุนเดิม ขณะที่ในอีกด้านหนึ่ง ผู้เชี่ยวชาญได้เล็งเห็นว่าการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติถือเป็นหลักการสำคัญที่จะตอบสนองต่อ COVID-19 หรือโรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^๗ สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้เผยแพร่ข้อมูลในหน้าเพจ Facebook ทางการ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษ “Big data” เป็น “ข้อมูลมหัต” ในภาษาไทย

ด้วยเหตุนี้ การนำประเด็นการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติมาตีพิมพ์เพื่ออภิปรายพร้อมกับ COVID-19 จึงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางที่ระเบียบระหว่างประเทศควรขับเคลื่อนไป เพื่อร่วมกันประเมินและถอดบทเรียนจาก COVID-19 โดยอาศัยคู่มือและเอกสารว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของสหประชาชาติ เป็นหลักการพื้นฐาน และขยายผลให้ครอบคลุมภัยพิบัติหรือความเสี่ยงที่อาจประเมินได้ยากซึ่งเป็นภัยคุกคามแบบซ่อนเร้นตัวมนุษย์

การสัมมนาออนไลน์ครั้งนี้ จึงมีความมุ่งหมายว่าสิ่งที่ได้อภิปราย รวมถึงความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น COVID-19 จะสะท้อนไว้ใน “คู่มือสนับสนุนเพื่อสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Advocacy Toolkit for Parliamentarians on Disaster Risk Reduction)” จัดทำโดยสหภาพรัฐสภา ซึ่งเป็นเอกสารแสดงจุดหมายใหม่ที่รัฐสภาสามารถประกอบและยึดถือเพื่อสนับสนุนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ในฐานะที่เป็นระบบกลไก ซึ่งครอบคลุมในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนประเมินแนวโน้มที่กฎหมายควรได้รับการออกแบบเพื่อการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสอดประสานให้การระดมทุนเพื่อการพัฒนาซึ่งยึดโยงกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบาง และที่ไม่ส่งเสริมให้มีการคอร์รัปชัน เป็นหัวใจสำคัญของการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

สุดท้ายนี้ “กรอบเซนได” และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับ COVID-19 โดย WHO จะยังคงมีความสำคัญ และเป็นตัวแปรหลักด้านยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยรัฐสภาเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งอยู่ในสถานะที่สำคัญยิ่งต่อการเชื่อมโยงทุกภาคส่วน ดังที่ได้เน้นย้ำในคู่มือสนับสนุนเพื่อสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (ฉบับตีพิมพ์ เมื่อปี ๒๕๕๓) ซึ่งสมาชิกรัฐสภาสามารถแสดงบทบาทที่หลากหลาย อาทิ การเป็นผู้กำกับตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน การเป็นผู้รณรงค์ และการเป็นผู้เจรจา^๔

จัดทำโดย

นายจุลทรรศน์ ไสกระจำง

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

^๔ สามารถเข้าถึงเอกสารได้ที่ <https://www.ipu.org/resources/publications/reference/2016-07/advocacy-kit-parliamentarians-disaster-risk-reduction-instrument-achieving-millennium-development-goals>